

1 **Uttalelse nr. 24- 2 Kraftinntektssystemet er en driver for økonomisk ulikhet mellom kommuner**

2 **Innkomet fra Kviteseid Venstre**

3 Den norske vannkraften har en lang historie som grunnlag for industrireising og velstandsutvikling,
4 men den har også en skyggeside med tørrlagte vassdrag, voldsomme naturinngrep og neddemte
5 stølsgreender.

6 Alle deler av samfunnet har glede av verdiskapningen fra vannkraften. Vertskommunen og –fylket
7 der naturinngrepet er skjedd, får på sin side kompensert for de lokale ulempene i form av
8 konsesjonskraft, konsesjonsavgift, naturressursskatt og formueskatt.

9 Det skulle bare mangle at de som opplever ulempene ved kraftproduksjonen får en eller annen form
10 for kompensasjon for dette. Problemet er at det ikke er noen proporsjonalitet mellom verdien som
11 den enkelte innbygger har tapt, i form av naturtap i sin hjemkommune, og kompensasjonen som blir
12 gitt i form av bedre offentlige tjenester.

13 Det mest ekstreme eksempelet i Telemark er Vinje kommune. Her var de samla direkte inntektene
14 fra kraftproduksjonen til kommunen ifølge KS 168 043 kroner *per innbygger* i 2022. Fyresdal og Tokke
15 følger på som nummer to og tre. Det kan være sørgelig å tenke på stølene i Bitdalen som nå ligger
16 under vann, vemodig å tenke på landskapsbildet ved Møsstrand som er endret for all tid, men tapet
17 smerter ikke folk flest i Vinje i en så stor grad at vi som storsamfunn bør kompensere kommunen
18 med 168.043 kroner ekstra per innbygger i frie inntekter.

19 Konsekvensen av skjevfordelingen mellom relativt små byrder og store goder, manifesterer seg ikke
20 bare i form av misunnelse over antallet kunstgressbaner, kulturhus og svømmehaller. Mer alvorlig er
21 det at det oppstår en urettferdig konkurranse i arbeidsmarkedet. De rikeste kraftkommunene kan
22 tilby lønns- og arbeidsvilkår til sine sykepleiere, lærere, saksbehandlere og leger som
23 nabokommunene - de av dem som mangler det samme kunstig høye inntektsnivået - ikke har noen
24 mulighet til å matche. Dermed får vi små lokale brain-drains, der de fattige kommunene ikke klarer å
25 sikre seg tilstrekkelig kompetent arbeidskraft til å drive sin lovpålagte virksomhet. Flinke folk som har
26 muligheten til det, pendler eller flytter heller dit fagmiljøene er store, lønna god, studiepermisjonene
27 lange og lærertettheten behagelig høy.

28 Telemark Venstre mener at økende økonomisk ulikhet i samfunnet er problematisk, både ulikhet
29 mellom mennesker og mellom kommuner. For å redusere noen av de forskjellene som er oppstått
30 mellom rike og fattige kommuner, bør man se med nye øyne på reglene for skattlegging av vannkraft.
31 Fordelingen av skatteinntektene bør i større grad styres mot staten for videre fordeling og i mindre
32 grad direkte mot vertskommunen.